

Voorstel onderdeel A Instellen College van Dienstverleningszaken en statutenwijziging

Gevraagd besluit

Van de ALV d.d. 14 juni 2017 wordt in vervolg op de besluitvorming in de BALV van 30 november 2016 gevraagd:

1. In te stemmen met de voorliggende uitwerking van de taakopdracht en samenstelling van het College van Dienstverleningszaken.
2. Het bestuur mandaat te verlenen om de eerste benoemingen te doen en daarbij tijdelijke ontheffing aan het bestuur te verlenen voor toepassing van de statutaire bepaling omtrent het niet tegelijkertijd kunnen vervullen van het lidmaatschap van meerdere vaste beleidscommissies.
3. Te besluiten tot wijziging van de artikelen 2 en 3 van de statuten en toevoeging van de artikelen 23 en 24 nieuw (onder vernummering van de volgende artikelen) in de statuten als aangegeven in dit voorstel.

1. Samen Organiseren: vliegwiel voor verbinden en versnellen

Samen Organiseren is het vliegwiel voor het verbinden en versnellen van de gezamenlijke gemeentelijke uitvoering, op het terrein van dienstverlening, informatievoorziening en medebewindstaken zoals Werk, Zorg, Inkomen, Belastingen en Omgevingswet.

De nieuwe werkwijze kenmerkt zich door een grote betrokkenheid en sturing van gemeenten zelf, onder meer in de vorm van:

1. van onderaf aandragen van projecten en vraagstukken
2. directe beïnvloeding en besluitvorming op wat er gezamenlijk wordt uitgevoerd.
3. een Taskforce vanuit gemeenten die processen kan initiëren, aanjagen en versnellen
4. een eigen governance structuur, in de vorm van een College van Dienstverleningszaken
5. commitment op een aantal structurele investeringen

Met het BALV-besluit van 30 november 2016 krijgt de VNG een rol in het organiseren van de samenwerking tussen gemeenten in de uitvoering. Deze samenwerking richt zich op verbetering van de kwaliteit van de gemeentelijke dienstverlening, niet op beleidsvraagstukken. De VNG creëert waarborgen voor de samenwerking in verenigingsrechtelijke en bestuurlijke zin en faciliteert de beweging Samen Organiseren. De BALV van 30 november 2016 heeft besloten dat er een College van Dienstverleningszaken wordt ingesteld, dat zich laat ondersteunen door een Taskforce Samen Organiseren.

Met dit voorstel wordt invulling gegeven aan het creëren van goede condities voor de samenwerking tussen gemeenten, in verenigingsrechtelijke en bestuurlijke zin. Dat gebeurt door het instellen van het College van Dienstverleningszaken (punt 2) en het wijzigen van de statuten (punt 3).

De werkwijze Samen Organiseren is nieuw voor gemeenten, het VNG-bureau en KING. Daarom wordt gekozen voor een ontwikkelgerichte aanpak, die goed wordt gemonitord en periodiek wordt geëvalueerd. Belangrijk is de ruimte te houden voor bijstellingen, als de opgedane ervaringen in de

praktijk daar om vragen. Deze ervaringen leveren ook input op voor het traject waarin meer fundamenteel wordt nagedacht over de toekomstige governance van de VNG.

2. College van Dienstverleningszaken

Het is belangrijk om de rol van het College van Dienstverleningszaken te duiden, met aandacht voor de relatie met de commissie Dienstverlening en Informatiebeleid (D&I). Deze twee organen zullen in het beoogde governance-model naast elkaar functioneren.

College van Dienstverleningszaken voor standaardisatie en sturing op uitvoeringsprogramma

De beoogde rol van het College van Dienstverleningszaken is ontleend aan de werkwijze van het College voor Arbeidszaken, dat bevoegd is het bestuur te adviseren om afspraken te maken met vakbonden die de gemeenten binden. Het College van Dienstverleningszaken wordt als nieuw orgaan opgenomen in de governance van de VNG wat een statutaire basis vereist.

Het College van Dienstverleningszaken adviseert het bestuur over het vaststellen van standaarden voor de gemeentelijke uitvoering (waaronder ICT-oplossingen, werkprocessen, koppelvlakken, architectuur etc.) en het initiëren van projecten die versnelling in opschaling tot stand brengen, gebundeld in een vierjarig programmaplan: de 'veranderagenda'.

Het einddoel is dat meer gemeenten sneller de ontwikkelde voorzieningen gaan gebruiken die de toegankelijkheid en kwaliteit van de lokale dienstverlening verbeteren. Het College van Dienstverleningszaken monitort de uitvoering van deze projecten uit het programmaplan en rapporteert daarover aan bestuur en ALV.

Commissie Dienstverlening en Informatiebeleid voor strategie en beleidsadviesing informatievraagstukken

De commissie D&I houdt het primaat op het gebied van strategie, beleid en lobby rondom het brede thema Informatiesamenleving. Zij zal vanuit bestuurlijk-strategisch perspectief nadenken over een passend antwoord op de uitdagingen die op dit terrein op gemeenten af komen en volgt wat er rondom dit thema in bestuurlijk Nederland aan initiatieven en activiteiten ontwikkeld wordt. Hier ligt onder andere een relatie met het werk van de Digicommissaris en nieuwe vraagstukken die vragen om strategische keuzes. Bijvoorbeeld op thema's Regie op eigen gegevens, Privacy en doelbinding of Smart Cities. Gelet op de taakstelling is het voornemen de naamgeving van de commissie D&I te veranderen in commissie Informatiesamenleving.

De verbinding tussen Commissie Dienstverlening en Informatiebeleid en College van Dienstverleningszaken wordt goed geborgd

Beleid en uitvoering zijn steeds minder gescheiden werelden; zij beïnvloeden elkaar in de praktijk steeds nadrukkelijker. Een goede verbinding tussen de Commissie Dienstverlening en Informatiebeleid en het College van Dienstverleningszaken is daarom van groot belang, met respect voor ieders rol en opdracht. Het belang van een goede verbinding speelt breder. Ook de andere functionele commissies hebben een signalerende en richtinggevende functie naar Samen Organiseren. Ontwikkelingen die commissies in hun beleidsdomein signaleren, kunnen leiden tot het initiëren van een project om een antwoord te vinden op de gevolgen van die ontwikkelingen voor de gemeentelijke uitvoering. Andersom kunnen belemmeringen in de uitvoeringspraktijk vragen om nieuw beleid en/of inzet op lobby en belangenbehartiging via commissies. Om deze interactie te borgen is het idee enkele keren per jaar een ronde tafel te organiseren tussen de

commissies en het College van Dienstverleningszaken om af te stemmen tussen beleid(sbehoeften) en uitvoering(smogelijkheden) en te spreken over manieren om elkaar te versterken. Dit zal in het reglement van het College van Dienstverleningszaken opgenomen worden. Een andere manier om de verbinding te regelen, is de personele samenstelling van de commissie Dienstverlening en Informatiebeleid en het College van Dienstverleningszaken. Hoe dit deel van de verbinding ingericht wordt staat hierna beschreven.

Samenstelling College van Dienstverleningszaken in overgangsfase

Als de ALV van juni 2017 positief besluit tot het instellen van het College van Dienstverleningszaken is vervolgens de bemensing aan de orde. In lijn met de ontwikkelgerichte aanpak van Samen Organiseren, het belang dat wordt gehecht aan een goede verbinding tussen de commissie Dienstverlening en Informatiebeleid en het College van Dienstverleningszaken en de aanstaande gemeenteraadsverkiezingen, wordt voor de periode tot de ALV 2018 geopteerd voor een tijdelijke invulling.

Het voorstel is te starten met een College van Dienstverleningszaken van vier leden, twee bestuurders en één gemeentesecretaris die allen deel uitmaken van de commissie Dienstverlening en Informatiebeleid, en een externe deskundige als adviseur. Om verbinding te houden met het voorbereidende werk van de Taskforce Samen Organiseren is verder het voorstel de voorzitter van de Taskforce toe te voegen aan het College¹. De ALV wordt gevraagd het VNG-bestuur mandaat te verlenen om deze benoemingen te doen en daarbij tijdelijke ontheffing te verlenen voor de statutaire bepaling² over het niet tegelijkertijd kunnen vervullen van het lidmaatschap van meerdere vaste beleidscommissies.

Met deze pragmatische oplossing kan het College van Dienstverleningszaken nog voor de zomer van dit jaar van start gaan, wat belangrijk is voor de borging van de nieuwe manier van werken in Samen Organiseren. Als onderdeel van de ontwikkelgerichte aanpak wordt vervolgens een voorstel voorbereid voor de definitieve inrichting van het College van Dienstverleningszaken in de nieuwe governance van de VNG, na de gemeenteraadsverkiezingen van 2018. Het statutaire vraagstuk van dubbele lidmaatschappen van commissies kan vervolgens onder regie van het tijdelijke College van Dienstverleningszaken worden opgelost voor de ALV van juni 2018. In september 2018, wanneer de benoemingen in alle commissies aan de orde zijn³, kan het College van Dienstverleningszaken in definitieve zin worden samengesteld.

3. Statutenwijziging

Deze paragraaf beschrijft de benodigde wijzigingen of aanvullingen op de statuten om de volgende zaken van een deugdelijke juridische grondslag te voorzien:

- (1) de nieuwe functie die de VNG krijgt
- (2) het instellen van het College van Dienstverleningszaken
- (3) het instellen van het Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering

---

¹ Deze Taskforce wordt op basis van de opdracht van de BALV van 30 november 2016 door het bestuur in mei 2017 samengesteld.

² Zie artikel 24, lid 18 van de statuten

³ Zie artikel 24, lid 13 jo 15, lid 2

De nieuwe functie van de VNG

Met het expliciet in de statuten opnemen van de nieuwe functie wordt de basis gelegd voor het organiseren van de gezamenlijke gemeentelijke uitvoering, het instellen van het College van Dienstverleningszaken, het instellen van het Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering en het vragen van een financiële bijdrage aan de leden ter dekking van de kosten van het Fonds.

Het voorstel is daartoe:

- a. *artikel 2, lid 3 als volgt te wijzigen: achter het woord 'beheerstaken' in te voegen '...en uitvoering van dienstverlening ..' en*
- b. *aan artikel 3 een sub r toe te voegen luidende als volgt: 'r. het ten behoeve van en samen met haar leden organiseren van projectmatige, programmatische en structurele activiteiten die gericht zijn op gezamenlijke gemeentelijke uitvoering'.*

Instellen College van Dienstverleningszaken

Het voorstel is voor het instellen van het College van Dienstverleningszaken een apart artikel in de statuten op te nemen met de taak, samenstelling en procedure van benoeming en daarin ook de opdracht om een reglement vast te stellen. Hieronder staat het voorstel voor het in te voegen artikel 23 nieuw (onder vernummering van de volgende artikelen):

Artikel 23 College van Dienstverleningszaken (nieuw)

1. *De Vereniging kent een College van Dienstverleningszaken waarvan de leden op voordracht van de adviescommissie, zoals bedoeld in artikel 15, worden aangewezen door de algemene vergadering.*
2. *Het College richt zich op het verbeteren van de gemeentelijke uitvoeringspraktijk. Het College doet dit onder meer door:*
  - a. *Het adviseren van het bestuur over vast te stellen standaarden ter verbetering van de kwaliteit en efficiëntie van gezamenlijke gemeentelijke uitvoering;*
  - b. *Het doen van voorstellen aan het bestuur ter bevordering van samenwerking tussen gemeenten;*
  - c. *Het voeren van overleg met het bestuur, leden van de vereniging en derden gericht op de totstandkoming van afspraken en overeenkomsten ter bevordering en uitvoering van de activiteiten genoemd onder a en b van dit artikel;*
  - d. *Het informeren van de leden over de onder punt a, b, en c genoemde activiteiten.*
3. *Het bestuur stelt een reglement vast waarin ten minste worden geregeld:*
  - a. *de samenstelling en werkwijze van het College;*
  - b. *de wijze waarop het bestuur de leden raadpleegt ter zake van de activiteiten van het College;*
  - c. *de wijze waarop het College rekening en verantwoording aflegt over zijn activiteiten, alsmede de frequentie daarvan.*

In stand houden Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering

Voor de technische omzetting van de financiering van de activiteiten in het kader van de gezamenlijke gemeentelijke uitvoering, is voorstel B uitgebracht (Uitwerking Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering). Voor het in stand houden van het Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering, het beheer en de verantwoording wordt een nieuw artikel aan de statuten toegevoegd.

In dit artikel wordt ook de verplichting van de leden opgenomen om een financiële bijdrage in de kosten van het fonds te voldoen nadat de begroting is vastgesteld.

Artikel 24; Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (nieuw)

- 1. De Vereniging heeft een Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering. Het Fonds behoort tot het vermogen van de vereniging en heeft geen winstoogmerk.*
- 2. Ten laste van het Fonds worden de kosten gebracht van de activiteiten als bedoeld in artikel 3, sub r*
- 3. De algemene vergadering stelt, op voorstel van het bestuur, jaarlijks vast:*
  - a. de voor de leden uit te voeren activiteiten als bedoeld in artikel 3, sub r*
  - b. de begroting ter realisering van de onder a genoemde activiteiten; in deze begroting kunnen meerjarige verplichtingen worden opgenomen.*
- 4. Ieder lid van de Vereniging is jegens de Vereniging verplicht om jaarlijks een door de algemene vergadering vast te stellen financiële bijdrage aan de Vereniging te voldoen ter dekking van de kosten van het Fonds als bedoeld in lid 2, welke kosten volgen uit de in lid 3 genoemde begroting nadat deze is vastgesteld.*
- 5. Voor het aannemen van voorstellen als bedoeld in lid 3 en 4 van dit artikel, is een meerderheid van ten minste twee derde van het aantal ter vergadering uitgebrachte stemmen vereist.*
- 6. De algemene vergadering stelt als onderdeel van de jaarrekening van de Vereniging de rekening en verantwoording van het Fonds vast.*
- 7. Het bestuur stelt een reglement vast waarin ten minste worden geregeld:*
  - a. de wijze van beheer van het Fonds;*
  - b. de wijze waarop het College van Dienstverleningszaken in de gelegenheid wordt gesteld het bestuur te adviseren over de besteding van middelen uit het Fonds;*
  - c. de wijze van afrekening in geval van opheffen van het Fonds, waarbij een eventueel batig saldo van het Fonds, na aftrek van de liquidatiekosten, wordt teruggestort naar de leden, naar rato van hun inbreng.*